

Amerika als voorbeeld

Door Dirk Wolthekker

Onderzoeker Maurice de Hond vindt dat er een cultuuromslag moet komen aan de universiteiten. Deel 33 in de serie UvA-alumni.

Hij kan eigenlijk wel alles studeren, aan zijn intelligentie zal het niet liggen, was de uitslag van de beroepskeuzetest. Als hij het maar leuk vindt, stond in het testrapport. Daar schoot hij nog niets mee op. 'Het werd dus afstrepen. Ik had HBS-b gedaan. Het was 1965, economie en politicologie waren op dat moment erg in de mode. Voor die studies koos ik daarom niet. Sociale geografie was altijd een alfastudie geweest, maar begon steeds meer een bètaopleiding te worden met empirisch onderzoek, want vaag wist ik wél dat ik iets met onderzoek wilde doen. Ik ging sociale geografie studeren. In 1971 studeerde ik af.'

Maurice de Hond (1947) kreeg bekendheid als opiniepeiler bij verkiezingen, in de jaren zeventig onder meer bij Vara's politieke radioprogramma *In de rooie haan*. Daaraan voorafgaand was hij werkzaam als wetenschappelijk medewerker aan de UvA, had hij enige jaren een onderzoeksbureau met oud-politica Hedy d'Ancona en was hij directeur van marktonderzoeksbureau Inter/View. Eind jaren negentig was hij oprichter en directeur van het internetbedrijf *Newconomy*.

'Ik hou van cijfers en statistiek. Al in het eerste jaar dat ik studeerde was ik gefascineerd door statistiek, al gaf docent Heinemeijer mij vaak het idee dat ik er niets van snapte, maar later merkte ik uit de boeken die ik moest bestuderen dat hij zelf er niet veel van begreep. Direct na mijn kandidaats werd ik dan ook gevraagd statistiek te doceren aan de 1^e en 2^e jaars. Computers kwamen net zo'n beetje op. In het mathematisch centrum werd een cursus gegeven in het programmeren van computers zonder dat het een echte studie was. Aansluitend aan mijn afstuderen werd ik wetenschappelijk medewerker. Toen was de ontwikkeling van computers inmiddels gevorderd, al waren ze nog erg duur. Wij hebben toen eens een programmeerbare rekenmachine gekocht van 20.000 gulden die dezelfde kracht had als een dingetje dat je nu in een Shell-shop kan kopen.

'Na een aantal jaren aan de universiteit te hebben gewerkt, ben ik overgestapt naar het bedrijfsleven. Dat was voor mij een logische stap. Ik werd moe van het werken bij de universiteit, terwijl ik als ik erop terugkijk nooit zo weinig gedaan heb als toen. Er ontbrak voor mij een uitdagend klimaat, dynamiek. Een aantal jaren geleden was ik voor een lezing eens terug op de faculteit en zag tot mijn verbijstering dat negentig procent van de wetenschappers die naar mij luisterde en daar werkte er in 1973, toen ik wegging, ook al werkte. Dat vind ik jammer, er zou een zekere osmose moeten bestaan tussen de universiteit en de buitenwereld. Daardoor blijft je kennis ook up-to-date.

'In de wetenschap wordt tien jaar aan een onderzoek gewerkt en wordt een onderwerp van 37 verschillende kanten bekeken. Daar moet je de persoon voor zijn. Ik ben dat niet. In het bedrijfsleven wordt veel meer gewerkt binnen randvoorwaarden. Een onderzoek moet nut en noodzaak hebben en dat vind ik een goede zaak. Op dat punt vind ik HBO-instellingen veel meer van deze tijd dan universiteiten. Die kunnen veel van het HBO leren.

'Ik ben veel in Amerika geweest en heb daar gezien hoe ontzettend veel meer er gebruik wordt gemaakt van de kennis uit het bedrijfsleven. Je moet dat als universiteit of als samenleving willen en in Nederland willen we dat niet. Wie in Amerika een belangrijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van een vakgebied, krijgt te maken met druk vanuit de universiteiten om die kennis aan hen ter beschikking te stellen. In Amerika worden de nieuwste technologieën daarom aan de universiteiten ontwikkeld of verder ontwikkeld. Ik weet best dat dit vaak de betere universiteiten zijn, maar toch. Het klinkt wellicht arrogant,

maar ik heb me altijd verbaast hoe weinig mij vanuit de universiteiten is gevraagd om mijn kennis, ervaring en visie te delen met studenten en/of docenten.

‘In Nederland zetten wij in het bedrijfsleven veel te weinig geld in voor *research & development* en dat zegt iets over het belang dat wij toekennen aan kennis en informatie: te weinig. Jonge mensen moet je opleiden voor de toekomst en nu worden ze te veel opgeleid voor het verleden. Vaak komt het dus niet voor dat ik word benaderd om een college te geven, maar in Rotterdam werd ik toch eens gevraagd. Tijdens dat college in 1997 zou ik online gaan. Dat kon niet: de dichtstbijzijnde telefoonlijn lag tachtig meter verderop. Ik bedoel, het is heus geen kwestie van geld. Het is een kwestie van *mind set*. Wat Nederland nodig heeft is een culturomslag.’